

Comentariul romanului In absenta stapanilor scris de Breban Nicolae - a patra parte

Pentru a doua oara E.B. va deveni victima, de data aceasta fatal, a puternicei sale forte morale: se sinucide, din motive pe care scriitorul refuza sa ni le dezvaluie.

Interesant la Nicolae Breban este modul inedit de a crea o serie de cupluri, ce devin polarizante. Seducatoarea Lia nu va reusi sa atraga atentia viitorului sot, Gutman, decat atunci cand el remarca amuzat "cuplul" mama - fiica si preferand-o, dupa o vreme pe cea matura, se va lasa stapanit condus de "vraja" ei otravitoare si se va trezi casatorit.

Doctorul Subu va cadea si el prada fermecatoarei doamne Barta care-l va conduce, insinuant spre feciorelnica E.B. - un cuplu feminin alcatuit din entitati morale si erotice total diferite.

Singurul cuplu masculin o fascineaza pe tanara sotie si mama E.B. Este vorba de tatal si fiul Catargiu, care o fac fericita, o vreme, pe nefericita Ibi. Pentru fiu, sentimentele ei oscileaza intre iubire materna si nevinovata, dar pe tatal il va iubi adanc, carnal si, cerebral, pana la epuizare.

Femeia voluntara, E.B. este, in romanul lui N. Breban, intruchiparea vointei, puterii de a se domina, inteligentei si personalitatii, totul supus luciditatii ce incearca sa iasa din corsetul sensibilitatii feminitatii obisnuite. Pentru ea, adevarul nu trebuie spus, nu are nevoie de martori sau de declaratii, e "adevarul in fata constiintei", din care "se naste ideea de singuratate, opusa umilintei si lasitatii, este o cultivare a interioritatii, o autoanalizare si cultivare a lui "a fost" pentru a moraliza prezentul "(M.Iorgulescu)

Regasim in eroina romanului eternul feminin, acel etern si acel feminin, in care pulseaza puternic eterna enigma a sexului frumos. Si iata ca femeia nu este totdeauna sexul slab, din contra, se poate manifesta puternic, "in absenta stapanilor". Ei, barbatii, care ar trebui sa fie cei tari si sa stapaneasca viata, prin energia lor, vor trebui elogiati concret de scriitor, in alt roman, care s-ar putea numi, antitetic, "Prezenta stapanilor" sau simplu - "Barbatii".